

ENERGETICKÉ DRUŽSTVO

V roce 2010 začala skupina lidí na Univerzitě Girona ve Španělsku přesvědčovat své rodiny a přátele, aby společně založili spolek, v rámci kterého si budou **společně vyrábět a distribuovat elektřinu z obnovitelných zdrojů**. Vznikla tak „Som Energía“ (Jsem energie), nezisková organizace, která se snaží jako tzv. energetické družstvo pomáhat s přístupem k solární energii jednotlivcům i obcím po celém Španělsku.

Díky dobrovolným příspěvkům početné členské základny **se mohou dostat k obnovitelné energii i lidé, kteří by si to jinak nemohli finančně dovolit**. Na fotce je otevření solární elektrárny La Florida pro 1000 domácností.

Zdroj:

<https://www.moudramesta.cz/energeticka-druzstva-budoucnost-udrzitelne-a-socialni-energetiky/>

UDRŽITELNÉ ČTVRTĚ

Ve Freiburgu v jihozápadní části Německa je možné díky dlouhodobé podpoře místní radnice najít tři **nově postavené ekologické čtvrti** a jednu **starší, zrekonstruovanou do nízkoenergetického standardu**.

Nové domy kromě solárních panelů využívají tepelná čerpadla a výměníky na zisk tepla z odpadní vody. Díky dobré izolaci jsou také **velmi snadno vytopitelné**, a přebytky energie je tak možné využívat k nabíjení elektromobilů, pro které jsou v místních garážích instalovány přípojky – jiná auta zde ani nesmí parkovat. Asi polovina budov nemá parkovací stání ani venku a veřejný prostor je tam věnován zeleni. I proto se Freiburgu někdy říká „Zelené město“.

Zdroj:

<https://www.asb-portal.cz/architektura/urbanismus/ekologicky-a-participativne-freiburg-ukazuje-jak-se-da-planovat-ctvrt>

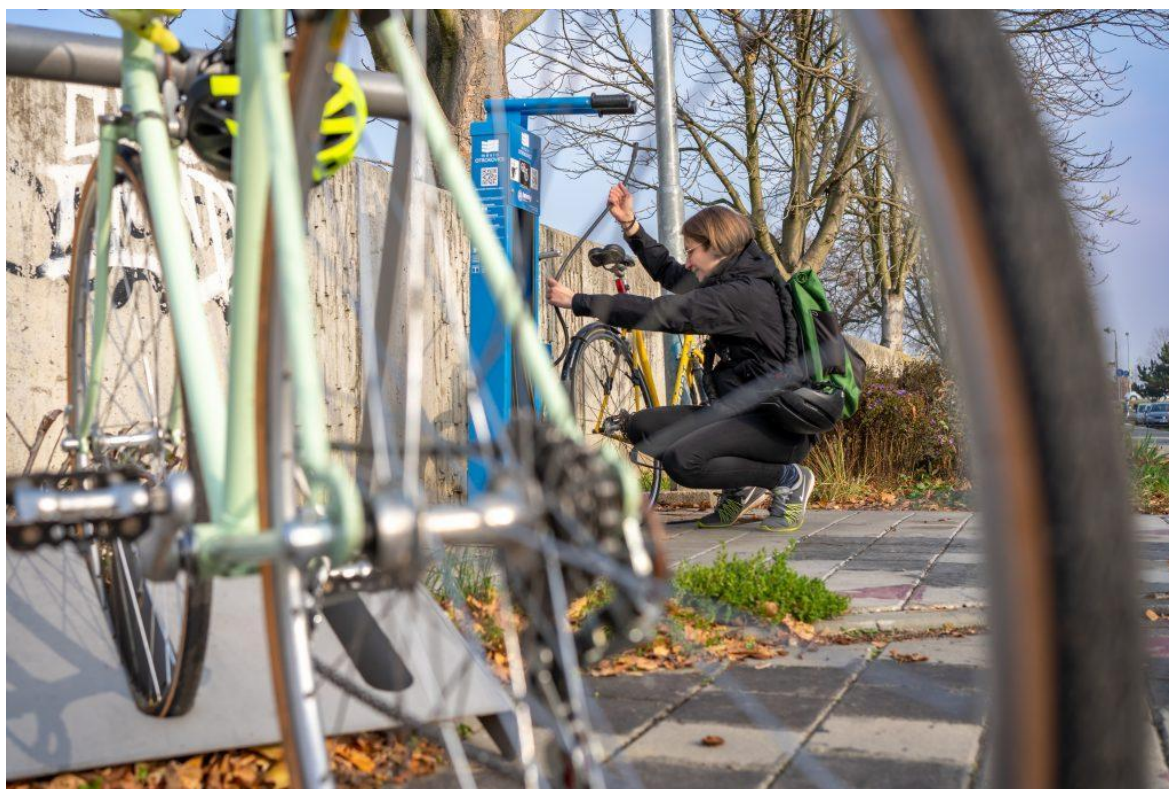
ZATEPLOVÁNÍ BEZ KOMPROMISŮ

Sídlště v Novém Lískovci v Brně je příkladem zdařilé revitalizace. Proměna započala už v roce 2002. Panelové domy byly až třicet let staré a značně zanedbané, velkou část z nich přitom vlastnilo město. Místo privatizace se rozhodli do nich investovat a zajistit obyvatelům **kvalitní a také nízkoenergetické bydlení**. Díky na tehdejší dobu **nadstandardnímu zateplení** jsou náklady za vytápění pro obyvatele stále velmi nízké.

Následně se začalo s revitalizací veřejných prostor. Z nevyužívané výměňkové stanice vzniklo komunitní centrum a uprostřed sídlště byl vybudován park s vodní nádrží, která sbírá dešťovou vodu ze střech okolních domů.

Zdroj:

<https://www.earch.cz/revue/clanek/az-tretina-cechu-zije-na-sidlistich-presto-ze-vet-sinou-stale-nabizi-relativne-atraktivni-bydleni-promena-je-nutna>

PODPORA CYKLODOPRAVY

V Otrokovicích se rozhodli **podporovat cyklistiku** nejen jako volnočasovou aktivitu, ale především **jako jeden z každodenních způsobů dopravy**. Postupně, kousek po kousku, propojují Otrokovičtí sítě cyklostezek jednotlivé čtvrtě, ideálně až do výsledné celoměstské sítě, která má být dokončena v r. 2035. K cyklistické infrastruktuře přitom patří i stojany a servisní stanice pro drobné opravy kola.

Množství lidí na cyklostezkách se skutečně stále zvyšuje. Potvrzuje se tak, že pokud poskytneme dostatek prostoru určitému druhu dopravy (ať už pěší, cyklo, či motorové), zvýší se úměrně tomu počet daných uživatelů.

Zdroj: <https://www.moudramesta.cz/velka-cykloinspirace-z-mensiho-mesta/>

ELEKTROBUSY VE VEŘEJNÉ DOPRAVĚ

Ve dvou městských čtvrtích na ostrovech Lido a Pellestrina v Benátské laguně (v Itálii) je nyní v osobní dopravě **nasazeno 30 elektrobusů**. Město k tomu muselo na ostrovech vybudovat potřebnou **nabíjecí infrastrukturu**. Celkem zde bylo instalováno 15 nabíječek: 9 rychlých pantografových nabíječek a 6 pomalých zásuvkových nabíječek. Díky použití nejmodernější technologie probíhají nabíjecí procesy automaticky, bez nutnosti manuálního zásahu.

Elektrické autobusy tak zcela nahradily dřívější dieselové modely a umožnily bezemisní veřejnou dopravu na ostrovech.

Zdroj: <https://ecity.solarisbus.com/en/e-mobility/electrification-of-venice>

sada Doprava

AUTA NA OKRAJI

V Ljubljani ve Slovinsku se už v r. 2007 rozhodli **zakázat autům vjezd do centra města**, a postupně přidávají další restriktivní opatření k jejich omezení. Také je ale vyvažují podporou hromadné dopravy, cyklodopravy a pěších přesunů.

Mnoho **ulic** se tak zbavilo přebytečných překážek a došlo k jejich **zútlunění** a doplnění laviček. Město zavedlo systém sdílených kol, rozšířilo síť cyklostezek i **množství pro kola obousměrných ulic** (včetně širokého koridoru centrem), vpustilo cyklisty do pěších zón a přidalo stojany na kola. Byly přidány nové linky MHD a nakoupeny autobusy na zemní plyn (CNG), které mají (pokud je to možné) **vyhrazené vlastní pruhy a přednost na křižovatkách**. Lublaň také umožňuje kombinovat různé druhy dopravy pomocí jednotné karty.

Zdroj:

<https://www.moudramesta.cz/lublan-mesto-ktere-se-nebalo-postavit-autum/>

sada Jídlo

PODPORA LOKÁLNÍCH FARMÁŘŮ

Město Vídeň rozvíjí **podporu farmářských trhů**, na nichž si obyvatelé mohou nakoupit čerstvé lokální potraviny. Nyní ve Vídni funguje sedmnáct stálých a pět dočasných farmářských trhů. Nákup a prodej místního jídla však radnice podporuje i nepřímo – tím, že **reguluje množství velkých supermarketů**. Garantuje tím férové zastoupení různých prodejců ve městě. Předtím, než je schválena výstavba nové nákupní zóny, se musí zjistit možný dopad na již existující obchody.

Podpora malých farem funguje v celém Rakousku. Legislativně je dána povinnost jejich využívání ve školních zařízeních ze třiceti procent z celkového objemu nakoupených potravin.

Zdroj: <https://www.moudramesta.cz/jidlo-z-blizka/>

sada Jídlo

KOMUNITNÍ ZAHRADA

Nápad na komunitní zahradu vznikl v Praze 10 na radnici, ale nějakou dobu trvalo, než se našla vhodná plocha a pár nadšenců, kteří by se do budování zapojili. Dnes **zahrada funguje na principu pronájmu truhlíků a vyvýšených záhonů**, o které se jejich pronajímatelé během sezóny starají.

Truhlíky obhospodařují především rodiny z okolí s malými dětmi a mladší páry, ale také několik seniorek. **Společně se všichni potkávají** poslední čtvrtek v měsíci v podvečerních hodinách, kdy je čeká něco málo práce, dobré jídlo, posezení a společné venkovní hry. Organizaci už dnes přejala komunita. Nádoby jsou pronajímány na sezonu s ročním nájmem několik set korun, a každý nájemce si v nich pěstuje, co zrovna potřebuje.

Zdroj: <https://www.moudramesta.cz/kompostovanim-k-zive-komunitě/>

sada Jídlo

BEZMASÁ MENZA

Menzy několika berlínských univerzit nabízejí už pár let **téměř výhradně vegetariánská a veganská jídla**. Maso a ryby nejsou úplně vyloučeny, ale tvoří pouze čtyři procenta nabídky pokrmů.

V nabídce je tak například zeleninový guláš s kokosovým mlékem a červenou čočkou nebo cizrna s quinoou a chia semínky. K tradičním německým jídlům přitom patří řízek, klobásky bratwurst či vepřové koleno. Podle zástupkyně studentského sdružení tamních vysokých škol je ale **zpětná vazba na tuto změnu spíše pozitivní**. Už nyní je mezi posluchači berlínských vysokých škol 14 procent veganů a 33 procent vegetariánů. Motivací ke změně stravování je často zdravotní stav, soucit se zvířaty a ohleduplnost vůči životnímu prostředí.

Zdroj:

<https://pozitivni-zpravy.cz/berlin-je-rajem-mladych-veganu-a-vegetarianu-tamni-menzy-zavadi-do-menu-bezmasou-stravu/>

sada Adaptace

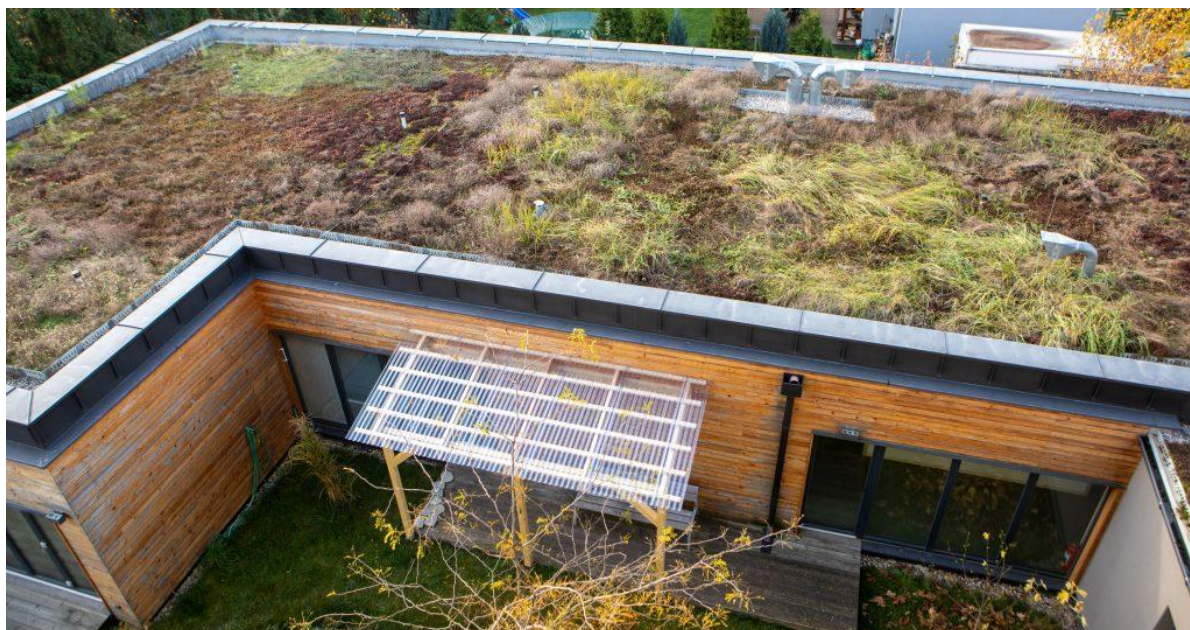

PARK JAKO POLDR

V posledních letech města bojují s rostoucími objemy dešťové vody při přívalových deštích. Dosavadní kanalizační systém si s tím nedokáže poradit, dochází proto k zaplavování ulic a nízko položených bytů a domů. Své o tom ví Kodaň, která zažila stoletou vodu v posledních letech několikrát. Místní urbanisté proto přišli s myšlenkou **vodu neskryvat, naopak ji ve městě ještě více zviditelnit**. A rovněž naučit lidi, že voda může být i hravým prvkem.

To vše se projevilo při plánování rekonstrukce zdejšího parku Enghave. Cílem bylo vytvořit z něj zásobník, ve kterém se bude shromažďovat dešťová voda z okolních střech. Tento **plán nebrání běžnému využívání parku mimo povodně, ale i v případě zaplavení**.

Zdroj: <https://www.moudramesta.cz/hry-ve-vode-misto-zaplav/>

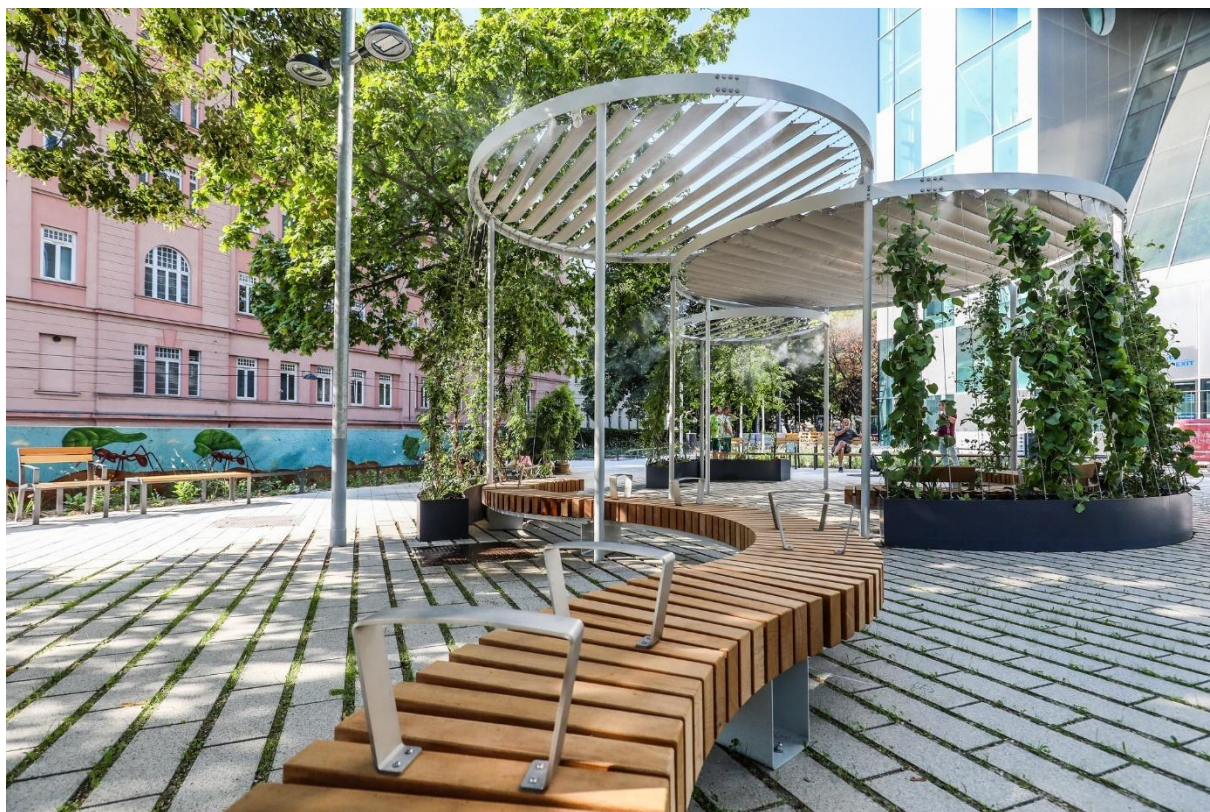
POVINNÉ ZELENÉ STŘECHY

Nejde o barvu střech, ale o využití široké palety rostlin na střechách, ve městech např. na střechách skladových hal, výrobních objektů nebo velkých prodejen. Vysoký podíl vodě nepropustných ploch (střechy, parkoviště, silnice) ve městě totiž podporuje vznik tepelných ostrovů a zřetelně narušuje vodní cyklus. Voda se nemůže přirozeně vsakovat do půdy a rychle odtéká kanalizací ven z města. Zelené střechy naopak **dokážou srážkovou vodu zadržet** a díky postupnému odparu **pak ochlazovat a zvlhčovat své okolí**.

V Říčanech u Prahy se tento prvek stal součástí cesty k udržitelnějšímu městu. V roce 2020 je dokonce **povinný pro všechny nové stavby nad tři sta metrů čtverečních**. U veřejných budov jsou pak povinné i další zelené prvky v okolí.

Zdroj:

<https://www.moudramesta.cz/povinne-zelene-strechy-ci-fotovoltaika-jak-muze-k-ochrane-klimatu-slouzit-uzemni-plan/>

CHLADÍCÍ PARK

V roce 2020 zpřístupnila Vídeň originální veřejný prostor – první chladicí park. Jeho středobodem je kruh o velikosti přibližně 30 m², sestávající ze tří prstenců s mlhovišti a popínavých rostlin. V horkých dnech se těší velkému zájmu obyvatel. Na ploše parku o rozloze 2 640 m² nyní stojí i další mlhoviště, která **přispívají k ochlazení okolí až o 6 stupňů Celsia**. Celý projekt je navíc pod vědeckým dohledem a čeká jej i vyhodnocení a návrhy na zlepšení technických řešení.

Vídeňský magistrát věnuje boji se změnou klimatu ve městě veliké úsilí. Spolufinancuje projekty zaměřené například na rozbití velkých asfaltových ploch zelení, zastínění nebo zelené fasády, a to až do výše 80 procent nákladů.

Zdroj:

<https://stavba.tzb-info.cz/architektura-staveb/21252-viden-otevrela-plovouci-zahrad-y-a-chladici-park>